

Els governs locals davant la crisi

ANTONI FOGUÉ, President de la Diputació de Barcelona

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 4.12.08

Divendres passat vaig ser a Istanbul en una reunió de la comissió de descentralització i autonomia local de l'Organització Mundial de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU). Sobre la taula hi havia un tema candent: la resposta a la crisi global des de la perspectiva local. ¿Qui té la clau per superar la crisi? ¿Els governs dels estats? ¿El G-20 ampliat que es va reunir a Washington i que tornarà a fer-ho a Londres l'any que ve? Acceptar això significa tenir una visió molt restrictiva i mecànica dels processos de globalització, una visió que allunya les respostes als problemes socials i econòmics situant-la sempre en un indeterminat i inassequible espai supraestatal.

El que vam plantejar els representants de ciutats i entitats supralocals reunits a Istanbul anava en una altra direcció. Considerem que ha quedat demostrat que els governs estatals tenen enormes dificultats per respondre de manera eficaç a moltes de les implicacions del model de globalització que s'ha anat construint en els darrers anys. Per nosaltres, acceptar la globalització no significa renunciar a actuar políticament, econòmicament i socialment des del nivell local. La força dels governs locals és un actiu fonamental per sortir de la crisi. Perquè els ajuntaments són govern, el govern més pròxim, el govern al qual els ciutadans reclamen en primer lloc moltes de les necessitats socials que es van plantejant.

Un exemple destacable, ara que les xifres de l'atur tornen a créixer: l'any passat, 34.333 persones es van donar d'alta a les oficines de la Xarxa de Serveis Locals d'Ocupació (XALOC) de la Diputació, i 9.885, és a dir, gairebé un 30%, van trobar feina mitjançant aquest instrument. Una xifra que serveix per reafirmar, doncs, que des del món local, des dels ajuntaments, es pot actuar amb eficàcia contra la crisi. Aconseguir-ho no és fàcil amb una despesa pública a Espanya que presenta una desigualtat que perjudica especialment els governs locals. Segons dades del Ministeri d'Administracions Públiques de l'any 2006, el 53% de la despesa pública és estatal, el 32,9% autonòmica i només el 14,1% és local. La sobtada reducció dels ingressos municipals provocada per l'aturada immobiliària agreuja aquesta situació.

Ara bé, aquesta situació posa en relleu les deficiències estructurals del model de finançament local espanyol. El pla de xoc anunciat la setmana passada pel Govern de José Luis Rodríguez Zapatero --8.000 milions d'euros per destinar immediatament a obra pública local, creant 200.000 nous llocs de treball-- és una proposta excel·lent per resoldre molts problemes i per tirar endavant projectes de servei públic que s'havien quedat al tinter per falta de finançament. Una injecció econòmica que, al nostre territori, se sumarà a la que presta als municipis la Diputació de Barcelona a través del seu Pla de Concertació: una inversió en equipaments i en infraestructures de 200 milions d'euros, que sumats a la inversió corresponent per part dels ajuntaments, significa que els governs locals de la província gastaran uns 600 milions d'euros en els propers anys. A més a més, el nostre Programa de Crèdit Local i els ajuts de la Caixa de Crèdit aportaran als ajuntaments un total de 105.000.000 euros en el període 2007-2009.

AMB TOT, si el pla de xoc del Govern espanyol aconsegueix realitzar-se plenament --per a la qual cosa vam obrir dilluns una Oficina d'Assistència al Fons Municipal d'Inversions que donarà suport als ajuntaments perquè sol·licitin al Govern central les ajudes aprovades--, haurem fet un pas endavant, però no haurem resolt la gran assignatura pendent: adequar les hisendes dels ajuntaments a les necessitats reals dels pobles i ciutats mitjançant un nou sistema de finançament local, coherent amb les competències i serveis que han de desenvolupar les administracions locals. Sempre, i en temps de crisi més que mai, la suma d'esforços és imprescindible per garantir l'objectiu compartit del servei als ciutadans.